

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A miniszterelnök programja.

Zombor, 1899. március 2.

Szél Kálmán miniszterelnök tegnap mutatkozott be minisztertanácsaival az országgyűlés mindkét házának. Nevezetes momentum volt az a lezajlott áldatlan harc után. Az egész ország érdeklődéssel várta a pillanatot s most lázas érdeklődéssel olvassa a lapoknak a nevezetes jelenetéről adott tudósításait.

Ez az érdeklődés teljesen jogosult és érthető, mert hiszen Szél Kálmán új érárt hozott parlamentünkbe és kormányzásunkba: a béke éráját. Ez a kabinet a béke jegyében született. Szél Kálmán alkotta meg ezt államférfiai körültekintéssel és bölcsességgel.

Csak természetes, hogy úgy a keddi, mint a szerdai bemutatkozás, illetőleg az ez alkalommal elhangzott kormánynyilatkozat első sorban a béke művének, a kibontakozásnak szólt. A kormányelnök férfias nyíltsággal jelentette ki, hogy a béke a kölcsönös engedékenységen alapuló kompromisszum eredménye, melyben nem volt sem győztes, sem vesztes fél. A ki a kompromisszumban nyertes volt, az a haza, egyedül és kizárólag.

És el kell ismernie mindenkinek, a mint hogy általános zajos helyesléssel elismerte az egész Ház pártkülönbség nélkül, hogy a békekötés minden irányban tisztázta a helyzetet és biztosította a parlament munkájának zavartalan-
 ságát. Ma már nem lehet kétségben senki az iránt, hogy ama nagy fontosságú feladatok, melyek az ország vitális érdekeit érintik, csakhamar gyors elintézését nyernek, a normális állapotok visszatérnek. De nem térhetnek többé vissza a felforgató szcénák, nem térhet vissza az időrablás, az obstrukciónak az a neme, mely az utóbbi időkben a legnagyobb mértékben próbára tette az ország türelmét.

De nem a házszabályok szigorubbá tétele az, a mi a béke legbiztosabb garanciája. Szél Kálmán kiküszöbölt a közéletből minden olyan kórhagyományt, mely eddig a parlamenti viszályoknak és elkeseredett tusáknak magvát képezte s ezzel nemcsak azt tette lehetővé, hogy az egy alapon álló pártok liberális részének támogatását és közreműködését biztosítja, hanem megnyeri szimpátiáját ama pártoknak is, melyeket a szabadelvűpárttól éles elvi differenciák választanak el. Ebben nyilatkozik meg Szél Kálmán miniszterelnök békeszeretetének őszintesége s az a bizalom, hogy ez a békemű tartós lesz, áldást fog hozni a közre.

Ezt a bizalmat tapasztaltuk kedden, ez a bizalom nyilatkozott meg szerdán a zsufolásig megtelt Ház minden zugában. Igen, az a hit tölti el ma mindnyájunk szívét, hogy a magyar parlamentből származva lesz örökre a személyeskedés durvasága s helyét az elvek tiszta, nemes küzdelme tölti be. Ebből a szempontból tekintve az eseményeket s nevezetesen a kormányváltást, bizvást mondhatjuk, hogy a Szél-kabinet megalkulásával egy új éra küszöbére jutottunk.

Az új kormányelnök politikája egyébként két régi, de sziklaszilárd sarkpontra nyugszik. Az egyik: a 67-es alapnak minden betűjéhez tradicionális hűséggel való tántoríthatlan ragaszkodás; a másik: a semmi irányban meg nem ingatható őszinte szabadelvűség. Büszkén hivatkozott Szél harminczéves parlamenti multjára, ama dicső hagyományokra és eszmékre, melyek őt Deák Ferenc nagy művéhez kapcsolják. Ott szivta magába a szabadelvűség eszméit is s azoktól egész politikai pályafutása alatt soha el nem tántorodott.

Kijelentette egész nyíltan s félre nem érthető és félre nem magyarázható nyíltsággal és precizitással, hogy sem a 67-iki kiegyezéstől, sem a szabadelvűség egyenes útjáról soha letérni nem fog, azoktól nem tántorítja sem. Ez az ő kormányzatának bázisa. Minden működésében, a kormányzat minden alkotásában ez a két vezérmotívum lesz az irányadó reá nézve.

Hogy ez a nyilatkozat általános, lelkes visszhangot keltett a 67-es alkotás s a szabadelvűség

minden barátjának szívében, azt mondanunk sem kell. De ennek a kormányzati iránynak és elvnek proklamálása élesen elkülönítő határvonal mindama pártokkal szemben, melyek vagy a 67-es kiegyezés, vagy a szabadelvűség esküdt ellenségei. Sem a felforgatásra törekvő demagógia, sem a reakció settenkedései s retrográd kísérletei nem jöhetnek be azon a kapun, melyet ma Szél Kálmán a közreműködésre hivatottaknak megnyitott.

A Szél Kálmán politikája a szabadelvűpártnak régi, hagyományos politikája s csak örvendetes nemcsak a kormány, de az ország érdekei szempontjából is, ha e politika követésére és támogatására a szabadelvűpárt körén eddig kívül esett elemek is vállalkoznak. Ez mindenestre tisztultabbá fogja tenni a helyzetet, tartósabbá a békét s megnöveli a bizalmat e sokat hányatott és sok megpróbáltatáson keresztülment nemzetben.

A kiengesztelődés e politikájának immár meg is van az eredménye. A nemzeti párt elnöke a legteljesebb méltánylás és elismerés hangján nyilatkozott a miniszterelnök politikai elvéről s habár nem akart pártja határozatának prejudikálni, kijelentette, hogy ő e politikai irányt elfogadja s azt támogatni kész. De nemcsak a nemzeti párt, hanem a függetlenségi párt vezérszónoka is méltánylással nyilatkozott az új kormányelnök programjáról, sőt a néppárt vezére sem vonulhatott egészen vissza pártjának ismert elvi válaszfalai közé. Megadta a maga részéről is az elismerés koszoruját a béke miniszterelnökének és szavaiból a rokonszenv néhány sugára is kicsillámlott.

Olyan eredmény ez, mely állandó, folyton megújuló nagy kormányzati sikerek csiráját hordja magában. A bizalmában újjászületett nemzet immár derültebb napok elé nézhet.

Birtokrendezések és földbecslés.

Irta: Papp László mérnök.

(Vége.)

Ennek legszembeütőbb példáját az 1873. LIII. t. c. 56. §-ának alkalmazása tanúsítja, melynek megalkotását az urbériség megszüntetésével örökös tulajdonná vált urbéri telkeknek szétadarolása és az ezeket megillető közös birtokok felosztásánál fölmerült abszurditások tették szükségessé.

Mert igaz ugyan, hogy az 1832/6. IV. t. c. 9. és 10., nemkülönbön az 1840. VIII. t. c. 4. §-ának megszorító rendelkezése csakis az 1871. LIII. t. c. 55. §-ával szüntettetett meg, mégis a telkeknek szétkülönbözése ama törvényeknek ignorálásával, csere, eladás, örökösödés stb. révén, különösen oly helyeken, hol a földeknek értéke rohamosan emelkedett, oly mérveket öltött, hogy az eredeti telki állomány tulajdonjoga számos birtokos között oszlott meg.

Mivel pedig a telki állományhoz kötött jutalékok — u. m. legeltetési, faizási és nádvági jogok — az 1832/6. évi VI. t. c. 3., 4. és 5. §-ai értelmében az $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ és $\frac{1}{4}$ telki állomány teljes egészében illették, azért az elidegenített telki állományrészt is területi nagyságához mért arányban kellett ugyanazon jogokban részesíteni.

Ámde ennek gyakorlati kivitele tulnyomó általánosságban illuzóriussá vált, mert a telki állomány összeségét megillető különben is kicsiny jutalékoknak minuciózus elaprózását végrehajtani nem lehetett. E miatt jött létre az 1871. évi LIII. t. c. 56. §-a, mely kimondja, hogy ezen jutalékok, ha telekkönyvileg átruházhatólag el nem idegenítették, mindenkor a volt urbéris telkes, illetve zsellér házat illetik.

Már most ebből nagy zavarok keletkeztek. Mert sokhelyütt egyes telkes gazdák elidegenítették házaikat, mások ellenben külsőségeiket úgy azonban, hogy a telki állományhoz kötött jogokat mindenkor a külsőségek tulajdonosai élvezték; viszont jogaiknak megtartásával zsellérek is megváltak ősi házaiktól, anélkül, hogy jogaikat írott szerződéssel vagy telekkönyvileg biztosították volna.

Mivel pedig földjeiknek megmivelhetése végett igavonó állatokat a külsőségek birtokosai tartottak s így a legeltetési jog méltán őket illethette, azért egyes urbéri bírák azt nekik ítélték meg, viszont mások a fenti törvény értelmében a volt urbéris házaknak.

Mindkét irányú határozatot a m. kir. kuria nemcsak jóvá hagyta, de némely esetekben a belsőség javára megítélt legelőjutalékoknak eldarabolását is elrendelte.

Ezektől eltérőleg egy urbéri perben Horváth Boldizsár elnöke alatt működött választott bíróság megkülönböztette az elidegenítéseket aszerint, amint azok a többször hivatkozott törvénynek jogerőre emelkedése előtt vagy után történtek s ehhez képest hozta meg ítéletét.

Az alsóbb bíróságok határozatait befolyásoló kuriai ellentétes ítéleteknek káros hatását okozta még a belsőség után kiadott legelőjutalékok eldarabolása iránti rendelkezés is azért, mert még az urbériség fennállása idejében is voltak olyan zsellérek (subinquilinosok), kik noha a földesurnak évenként 12 napi szolgálatot teljesítettek, mégis a legelő elkülönzés alkalmával, mint jogosulatlanok mellőztettek. (Keresztszeghy Lajos hivatkozott munkája, 68. oldal, alulról 11. sor.) E szerint habár egyes koronauradalmakban voltak jogosult, ugynevezett házatlan és fejszék zsellérek is, a jogok azon zsellérház tulajdonosát illették, aki 1 frt füstpénzt fizetni és évenként 18 napot szolgálni köteleztetett.

A végrehajtott tagosítás helyességét a kiosztott sorrend pontos megtartásán kívül abból ítéltük meg, vajjon a tagosított birtok megfelelő-e a szétszort korábbiak teljes mennyiségének és hogy a tagosítás előnyeinek figyelembe vétele mellett ezeket értékükben meghaladja-e vagy sem? Ezek közül az értéket szabályozó becslési lévén legnehezebben ellenőrizhető és mert ezen körülmény miatt bíráink a gyakorlatban csak fölös költséget és tetemes idővesztést igénylő ideális eszméket akarnak érvényesíteni; azért a földbecslés kérdésével kívánok ezúttal még foglalkozni.

A becslési eljárásoknak kiinduló pontja az, hogy a tagosítandó birtok csakis egy, vagy 2, esetleg 3 darabban adandó-e ki, mellőzve a 4-ik osztályba tartozó teljesen hasznavehetetlen területeket, melyek az 1871. LIII. t. c. 41. szakasza szerint beszámítás nélkül azoknak tulajdonába jutnak, kiknek birtoka azokat körülkeríti vagy már az elkülönítéskor mint a földesurak birtokához csatoltattak. Mivel a több tagban való tagosítást már korábban érdemmel méltattam, azért most csak az egytagu tagosítás előnyeinek és hátrányainak mérlegelése kerülhet szóba.

Az általános tapasztalat és gyakorlat azt tanúsítja, hogy az egytagu tagosítás még a legelkülönítetesebb becslés mellett is csak akkor mutatkozott üdvösnek, ha az egyes becsesztályok közötti különbség egymástól lényegesen el nem tért. S ez természetes is, ha elgondoljuk, hogy az abszolút szigorú becslés nem vehette figyelembe az előtte ismeretlen új birtokosnak gazdálkodási erejét, aki elegendő anyagi erő hiányában az alsóbb becsesztályu nagy jutalékot a megkivánt mérvben nemcsak nem értékesíthette, de korábbi helyzetéhez képest károsodott is. Ehhez járult még, hogy sokhelyütt a becslés alá vett földek a becslés idejékor talált állapot szerint becsültettek fel, tekintet nélkül arra, hogy az értékelés a jelenlegi birtokosnak következtetésen nagy költségekkel járó intenzívebb gazdálkodási rendszere folytán állott be, illetőleg, hogy a könnyen helyrehozható értékcsökkenésnek oka csakis a hanyagabb gazdasági művelésben rejlett.

Ilyen viszonyok között nem helyeselhetjük azon ideális értékű és újabban túlt foglalt eljárást, mely szerint a kiosztási kulcs alapján azon becsesztályok összege vétetik fel, melyek a minden egyes birtokosnak tulajdonában talált új becsesztályu földeknek összesítéséből áll elő.

Nem lehet helyeselnünk azért, mert ezen eljárás a becsesztályok számának tetemes emelésével számbavehető előny nélkül a műszaki ki-

vített igen hosszadalmassá és fáradságossá teszi, a nélkül, hogy a becsosztályoknak területeit rendkívül szabálytalan alakjaik és az időközben elpusztult jelzőkarók hiánya miatt a végrehajtott becselés szigorának csak megközelítőleg is megfelelő mérvben ellenőrizhetők.

De a kiosztási kulcs alapjául nem fogadható el a kataszteri adókulcs sem; mert ez tekintet nélkül a változott viszonyokra, csak igen hosszú idő leteltével, vagy akkor módosíttatik, ha a birtoklásban birtokrendezés révén általános változások állanak be.

A két tagosítási rendszer összehasonlításából kimagaslóan a következő vezérelvek.

Egy tagban tagosítunk ott, ahol a földminőségek egymástól tetemesen érezhetőleg nem térnek el és a becsosztályok egymás mellett a határ minden részében körülbelül aránylagosan oszlanak meg.

Ellenben két, esetleg 3 darabban tagosítunk, ha az értékkiegyenlítődést csak a minőségeknek nagyarányú mennyiségi pótlásával érhetjük el, vagy ha a becsosztályok a határ különböző részeiben nagy területeken fekszenek.

Az utóbbi esetekben elengedhetetlen alapfeltétel az, hogy minden egyes birtokos tekintet nélkül előbbi birtokának minőségére, az első minőségű legjobb osztályú földben birtokaránykulcs szerint egyenlően részesíttessék.

Mindkét rendszerben a becselési határvonalak megállapításánál kerülni kell a kicsinyes filléreskedést, legyenek tehát azok az ellenőrzés szabatos eszközölhetése végett is minimumra redukált töréspontokkal, a lehetőségig hosszúak és a becsosztályok területei lehetőleg szabályosak, mitem törődve azzal, hogy ily módon az alsóbb becsosztályú területek helyenként különben magasabb becsosztályba sorozandó kis területek esnek.

Érdekesérelmet ez nem okozhat azért, mert a becselési határvonalak abszolút szigorúsággal úgy sem állapíthatók meg és mert az egyesek részére jutott ily csekély előnyök a többiek érdekeit egyenlőenként kifejezhetetlen parányu arányban érintik.

A becselések nemeihez tartoznak még a pénzértékben eszközölt becselések is, melyeknek hátrányai azonban az előadottak után annyira szembeötlők, hogy mellőzhetővé teszik közelebbi méltatásukat.

Az artézi kutak.

Zombor, március 2.

Ha az artézi kutról írunk, a hidrosztatika elméletét, mint alapját a forrásrendszernek, kell szemügyre vennünk, mely megvilágítja azon ördögös mesterséget, melylyel a tiszta, egészséges forrásvizet a föld mélyéből ivásra és házi, valamint technikai használatra kiemeljük.

Vegyünk például egy hajlított csövet úgy, hogy az térdet képezzen és öntsünk egyik felébe vizet, úgy azt látjuk, hogy az a meghajlított cső másik felébe felszáll és mindkét félcsőben a víz egy niveau alatt fog állani, tehát a vízszlop nyomó ereje a két félcsőben az egy és ugyanazon felszintet keresi. A víznek ezen törekvése a természetben hidrosztatika név alatt ismeretes és ezen alapszik forrásrendszerünk. Ha hegyben megjelenik a víz, annak oszlopa lejtős állása miatt nyomást gyakorol és annak végpontján, hol a nyomás legnagyobb, tehát a hegy tövében kiutat talál és így származik a forrás, mely persze nem oszlopban, hanem vízszint terül szét.

Az alföld messze elterülő, sehol hegytől nem környezett síkján víznyomás talajunk felsőbb rétegeiben sehol nincsen és így a legtrikább esetben vannak forrásaink és ha vannak, közel a föld színéhez vannak és alig érdemlik meg a valódi forrás nevet. A mi vizünk általában talajvíz, mely a lég csapadékaiból származik és két oknál fogva ivásra egészségtelen; t. i. mint csapadékvíz magában foglalja a légkörnek összes veszedelmes, egészségtelen elemeit, piszkát és rothadást; mint talajvíz kilugozva televes talajnak növényi korhanyát, még ha nem visszatartó izü is, gyomorra, emésztésre és így az egészségre legártalmasabb hat. Valóban örömteljes jelensége korunknak és haladásunk elég szép jele, hogy a természet, geográfikus fekvésünk és síkságunk ezen mostohaságát, hol a magaslatok nyomása nem létezését következtében tiszta forrásvizünk nincsen, ezen hiányt artézi kutak fúrásával sietnek helyrehozni és lent a föld mélyében felkeresik azon üde forrásvizet, melyet a természet vízszintes talajunk miatt tőlünk megtagadott.

Ezen furóval megkeresett, mesterséges forrás azonban sok munkával megtalálható és sokszor száz meg száz méterig kellett furni, míg az alsó víznyomás a földréteg kedvező alkata mellett, oly kiható volt, hogy a vízszlop felfelé keresett magának kiutat és a sok munkát sikeressé tette. A talaj és a tellurikus viszonyok kedvezők nálunk, mivel például Kulán 110 méternyire hatol-

tak be a földbe, Topolyán 59 méter mélységből szökött fel a víz; s általában a vízforrások nem igen mélyen fekszenek alattunk. Egy hátránytól kell azonban bizonyos vidéken az artézi kutak ásatásakor tartanunk és ez a felszökő víznek minősége, miután több helyen, mint Ujvidék és Ó-Becsén kénes forróvíz szökken fel, a mi nem kis zavarba ejtette az illetőket, mivel erre a váratlan vendégre nem voltak elkészülve és a piac közepén fűrdőt nem állíthatván, így a sok költség a szó valódi értelmében kutba esett.

Közneptünk még a saját javával is közömbös, érzéketlen, ha az értelmiség fel nem világosítja és vezeti, alig mozdulnak meg a tömegek és így erkölcsi kötelessége annak mindezt elkövetni, hogy minden községben legalább egy artézi kut fúrassék. Egy kut igaz, hogy kevés, mivel annak medencéje, csakis a községnek kisebb részét látja el ivóvízzel, de egyelőre elég szerény a kívánságunk, legalább annak tegyenek eleget községeink. Ezen egészségügyi kérdéshez még hatóságainknak is lenne szava, legalább erkölcsi befolyásukat érvényesítsék, hogy a fontos eszmének a községi előjáróságok és a képviselőtestületek megnyeressenek, ha megteszik, bizony hazafias tény cselekszenek.

R. A.

A zombori kereskedelmi és iparbank közgyűlése.

A zombori kereskedelmi és iparbanknak érdekes évi reudés közgyűlése volt f. évi február hó 28-án. A bank 27 éven át egy vezetés alatt állott és dacára sok kedvezőtlen körülménynek, feladatának mindig parkodott és tudott eleget tenni. Alapítójának és sok éven át volt elnökének, a helybeli közélet terén jelentékeny szerepet játszott Bikár Simonnak mult hó elején bekövetkezett halálával az intézet vezetése a lefolyt közgyűlésen megejtett választás után más, egészen új kezékbe ment át. Ezen átmenet egészen simán, a részvényesek teljes egyetértése között ment végbe, pedig ezen választás a bank életében, tekintettel a megválasztott új vezetők által hangoztatott nézetek s elvekre, forduló pontot jelent.

A közgyűlés az igazgatóságnak a mult üzletéről szóló jelentését, valamint a felügyelő tanács jelentését helyeslőleg tudomásul vette; az előterjesztett mérleg alapján megállapított 6%-os osztalékot elfogadván, a szokásos felmentvenyt megadta. Az ezután következett választás eredménye az volt, hogy megválasztattak egyhangulag 518 szavazattal: elnöknek dr. Pavlovits Simon, alelnöknek dr. Zákó István, felügyelő bizottsági tagnak: Jeraszovits Janos volt alelnök és Bikár Peter, igazgatóknak: dr. Kronits István, Gergurov Daniel, Karakásevit Milivoj, Müller Vilmos, Theodorovits N. István, Ugyri Mihály.

Az új elnök magyar és szerb nyelven következő székfoglaló beszédet mondott:

Tisztelt közgyűlés!

Azon kitüntető bizalomért, melylyel engem a zombori kereskedelmi és iparbank elnökévé megválasztani méltóztattak, fogadják öszinte köszönetemet és egyúttal engedjek meg nekem, hogy a jövőben követendő működésem tekintetében, mintegy programképben, röviden nyilatkozhassam.

Mindenekelőtt kötelességemnek fogom tartani, hogy beható tanulmány tárgyává tegyem a bank ezidőszent állapotának, ügykezelésének és mindennemű viszonyainak legkisebb részletét, hogy azok ismeretének alapján megállapíthassam és biztosíthassam a banknak azon irányelvek szerinti működését, melyek főbb vonásokban a következők: Első sorban fenntartandóak és feltétlenül biztosítandóak tartom a tisztakész, becsütetes, az igazgatósággal, felügyelő bizottsággal és az intézet főtisztviselőivel állandó eszmecsere-t fenntartó, nyílt, határozott, de mindamellett óvatoss, figyelmes és lehetőleg takarékos ügyvezetést, mely működésének kezdetén is elsősorndí feladatának tekintti: hogy a követeléseket jól megrostálja s ha lesz a mi rossz: leírja; ha lesz a mi káros: függő követelésekre átvezeti és megfelelő tartalekről gondoskodik ezek számára, kamatait pedig feltétlenül kibagyja az aktív vagyouból.

A tisztelt részvényesek intencióinak megfelelni és érdekeinek a legjobb szolgálatot tenni úgy vélem, ha gondoskodásom első s fő tárgyává teszem a tartalékalap melőbbi erős megnövekedését, mert ettől függ a nagyközség és a pénzpiac bizalma az intézet iránt, valamint hogy ettől függ az is, hogy a bank részvényei valódi értékpapirokká váljanak, a melyeknek értéke kell, hogy évről-évre emelkedjék.

Azert az igen tisztelt részvényesek szives elnézését kérem az iránt, hogy ha az osztalékra való mérlegelés figyelmen kívül hagyásával, ezental az osztalék a törvényesabba kamatok határában belül marad mindaddig, míg az intézet egészségesen alapon kifejtett intenzív munkálkodással erőben annyira megizmosodik, hogy az osztalék tekintetében elhagyhatja — a tartalékalap megrövidítése nélkül — azon szerény keretet, a melyben jelenleg és a legközelebbi jövőben mozognia kell.

S végül midőn egy a magam, mint a tisztelt alelnök ur nevében szives és megtisztelő bizalmukért ismételen köszönetet mondanék, van szerencsém a tisztelt közgyűlést biztosítani az iránt is, hogy habár hisztük és meg vagyunk győződve arról, hogy a bankban nem fordultak elő sem mulasztások sem rendtelenségek, de ha működésünk folyamán bármikor a helyzetnek megfelelő erősebb intézkedésekre is esetleg szűkség leend, hogy azokat az intézet jól felfogott érdekében, tekintet nélkül a netán felmerülő — személyi avagy elvi — nehézségekre, meg fogjuk tenni.

Es ezzel ajánljuk magunkat és kifejtendő tevékenységünket az igen tisztelt részvényesek nagybecsű jóakarataiba.

A beszédet a jelenvolt részvényesek élénk helyesléssel fogadták, mint jelzőjét egy új korszaknak, mely hivatala lesz az intézet működésének a jövőben nagyobb lendületet adni. Az új vezetők irányában a részvényesek

között általános bizalom nyilvánul. Feltűnt, hogy több részvényes ez alkalommal először jelent meg a bank közgyűlésén, mint dr. Vujits János, dr. Drakulits Pál, dr. Pavlovits Jenő, valamint a Vukicsévits, Palanacsy és Vuits családok egyes tagjai, ugyszintén évek előtt volt több disszidens igazgató.

Ujdonságok.

Kinevezés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter a sziszeki m. kir. folyammérnöki hivatal vezetésével S. eingaszner Imre kir. mérnököt bizta meg.

Anyakönyvvezetői kinevezés. A belügyminiszter a kis-szállási anyakönyvi kerületbe Télessy Kálmán uradalmi gazdasziszet anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Kitüntetett orvosnövendék. A budapesti mentőegyesületnek a napokban tartott közgyűlése alkalmával Friedmann Géza ó-moroviczai illetőségű orvosnövendék dícsérő oklevelet nyert.

Baró Vojnits főrendiházi tagsága. A főrendiház igazoló bizottsága hétfőn délelőtt 11 órakor Daruvary Alajos elnöklete alatt ülést tartott, amelyen többek között báró Vojnits István örökös főrendiházi tagsági jogának vagyoni képesítés alapján leendő elismerését és királyi megbívó levelének kieszközölését szorgalmazó kérvénye is tárgyalatott. Miután a bizottság meggyőződött, hogy báró Vojnits István évenként 3171 frt 87 krt fizet egyenes föld- és házostályadó címén, a bizottság örökös főrendiházi tagsági jogosultságát az 1895. évi VII. t. c. 2. § a értelmében elismerte és a főrendek jegyzékébe történő felvételét javasolta.

Kereskedelmi és iparkamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara február 27-én tartotta meg havi teljes ülését Szarvady Lajos elnöklete alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Szarvady Lajos elnök jelentéseit tudomásul vette a teljes ülés, azok közt a bejelentést Bikár Simon volt zombori érdemes kültag elhunytáról, kinek helyére Koszanits Szilárd zombori kereskedő, póttag hivatik be. — Előterjesztett a jelentés a kamara 1898. évi működéséről, melyben részletes beszámolás foglaltatik a kamarai testület és iroda tevékenységéről. A teljes ülés elhatározta a jelentésnek a jegyzőkönyv mellett való kinyomtatását és székfoglalását. — Tudomásul vette a kamara a szegedi fém- és ércipari szövetkezet ügyéről tett előterjesztést. A szövetkezet, melynek motorerő és munkagépekkel felszerelt műhelye volt, a jelentékeny üzemi költségekkel arányban nem álló csekély forgalom miatt nagy veszteségekkel dolgozott és mivel 1898. évi vesztesége is 4858 frtot tett, kimondotta a felszámolást. Az államkincstár e szövetkezetnél a kereskedelemügyi miniszter által a kereskedelmi és ipari alaphól adott 10800 frt kölcsönrel lévén érdekelve, a kincstári jogügyek igazgatósága részéről Makay Sándor jogtgyűi főtanácsos február 22-én közölte a szövetkezet főlszámolóival, hogy a szövetkezet ügyeinek csodón kívüli lebonyolítását elősegítendő, a kincstár kielégítési elsőbbséget enged a szövetkezet magánhitelezőinek. A szövetkezet főlszámolásának ellenőrzésére és felügyeletére Csonka Lucian kincstári főügyész és Szarvady Lajos kamarai elnök kérték föl. — A szegedi országos gazdasági kiállítás ügyében az elnökség jelentést tett arról, hogy a kiállítás rendezésére bevonandó vidékre való tekintettel fülkérte az aradi, budapesti, debreceni, nagyvárad és temesvári kamarákat a házi és mezőgazdasági ipari csoport rendezésében való közreműködésre; a mit e kamarák készséggel föl is ajánlottak, jelezvén, hogy kerületeikből mely házi és mezőgazdasági, ipari ágak bírnak fontossággal. — Elhatározta a teljes ülés, hogy a csoport március 13-ára hívassék össze alakuló ülésre, ezt megelőzőleg pedig március 12-én a kiállítási igazgatóság által kijelölt csoportbizottsági tagok és a hat kamara titkáruinak részvételével tartassék előkészítő ülés, melyen a csoport rendezésének teljes programja és az e csoport rendezésével járó ügyek miként való ellátása lesz megállapítandó.

Gyászhir. Teofanovits Márk, zombori ügyvéd március hó 1-én reggel fél 8 órakor elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe általános részvét mellett. — A család a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalommal eltelt szívvel tudatjuk rokonainkkal, barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy forrón szeretett férjem, atyánk, illetve testvérünk Teofanovits Márk ügyvéd, zombori kir. törvénytudó német-szerb-horvát tolmács életének 56-ik évében, Zomborban 1899. évi március hó 1-én reggel fél 8 órakor rövid, de kinos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hltt tetemei folyó évi március hó 2-án (csütörtökön) délután 4 órakor a gör. kel. szerb Szent-Györgyöl címzett nagytemplomban fognak beszenteltetni, azután a g. kel. szerb nagytemetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra elhelyeztetni. Zombor, 1899. évi március 1-én. Nyugodjék békében! Öv. Teofanovits Márkné szül. Demetrovits Irén, neje. Teofanovits Voin, Teofanovits Emil, Teofanovits Otília, Teofanovits Félix, gyermekei. Teofanovits Demeter, Teofanovits Miklós, testvérei.

A Bács-Bodrogh varmegyei történelmi társulat választmánya folyó évi március hó 5-én, vasárnapon délután 3 órakor, a folyó ügyek elintézésére, ülést tart.

Tűz Csuroghon. Csuroghon vasárnap tűz volt. Két ház és egy melléképület égett le.

Értesítés. A gőzgépközleket és kazánfűtőket vizsgáló zombori bizottság f. évi március hó 28-án fogja legközelebből vizsgálatait tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében. (Megyebáz.) — A vizsgálatra jelentkezni óhajtok, kellően felszerelt foyamodványait, a m. kir. államépítészeti hivatalhoz intézzék. A vizsgálatra jelentkezőknek igazolniok kell: 1. hogy a 18. életévet betöltötték, (ifjabb egyének keresztleléllel); 2. hogy magyar honossággal bírnak; 3. hogy erkölcsiileg kifogástalan életűek, (a 2. és 3. alattiak azonagy bizonyítványba is foglalható); 4. hogy fűtött kazán, illetőleg dolgozó gőzgep mellett, gépezés felügyelete alatt legalább hat hónapon át dolgoztak. (Az erről szóló maganbizonyítvány az előjáróság által is megerősítendő.) — Egyúttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépezésjelöltéktől az állam hivatalos nyelvének oly mérvben való ismerete kívánatik meg, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket teljesen megérthessék; magyarul olvasni, írni, beszélni tudjanak. A kazánfűtőjelöltéktől csak az állam nyelvének megértése s a számok olvasása kívánatik meg.

Óriási tűz Bezdánban. Óriási tűzvész pusztított február hó 28-án Bezdán községben. A nagy szélben a tűz az egész községet pusztulással fenyegette, de a gondviselés s a megfeszített emberfeletti mentési munkálatok a még nagyobb veszedelmet elhárították. A tűz valamivel 3 óra előtt tütt ki az új utca egyik épületének istállójában. Egy pillanat múlva volt és a tűz már lángba borította egész az egész utcát. Az erős szél egyik házról a másikra hordta a vészeselemt s a nádfedélű házak csakhamar a lángok martalékaivá váltak. A mely ház már tüzet fogott, annak megmentésére gondolni sem lehetett. Az egész utca leégett: összesen 30 ház 60 melléképülettel. Nagymennyiségű takarmány, gabona, 3 ló, 1 tehén, 1 borynu, több sertés és igen sok apró jószág lett a tűz martaléka. A kár, tekintve, hogy a gabona és takarmány mennyisége biztosan nem tudható, precizen nem állapított meg eddig. Ugy bírlék azonban, hogy a kár meghaladja esetleg a 100,000 frtot is. Alig hogy a tűz olyan veszedelmes jellegűt öltött, megérkezett Zomborba a hivatalos távirati jelentés Karácson Gyula alispánnak és Tárcazy Dezső főszolgabíróknak. Ugy az alispán, mint a főszolgabíró, valamint Városv László főszámvéve azonnal Bezdánba utaztak; kiutazott azonnal a helyszínére Vujevich Lajos szolgabíró és Halm Ottó rendőrfelügyelő is. A zombori önk. tűzoltó-egyesület is kiment teljes felszereléssel. A nép nyugodtan viselkedett s az oltási munkálatokban buzgóan segédkezett. A bezdáni tűzoltó-egyesület rendkívüli buzgalmat fejtett ki, valamint a szomszéd falvakból érkezett tűzoltó-egyesületek is. Különös elismerés illeti a zombori tűzoltó-egyesületet, amely — mint szemtanúnk állítja — valóban bámulatos ügyességet tanúsított és szerfelett nagy munkát végzett. Szigeti István, Bertalan Imre és Gombos Nándor tűzoltók jártak most is a jó példával elől. Az egyesületnek e három kipróbált tagja eddig is minden alkalommal a legteljesebb elismerés és dicséretet érdemelte ki. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a tűz csupa jómódu ember ingatlanát és gabonáját hamvasztotta el; így tehát a tűz következtében inség nincs. Az új-utca lakói mind csupa jómódu német ajku polgárok. A házak körülben egytől-egyig biztosítva voltak, a gabona azonban nem. Karácson Gyula alispán a késő esti órákig a helyszínen maradt. A tűz keletkezésének oka valószínűleg vigyázatlanság. A vizsgálat eddig még nem derítette ki.

Halálozás. Barasics József bajai gyakorló ügyvéd február hó 28-án Baján elhunyt.

Tövölgyi Margit bucsufellépte. Holnap, szombaton, az „Aranyember“ Athenais szerepében vesz bucsut Tövölgyi Margit, szintársulatunk kitűnő drámai művésznője a zombori közönségtől. Egy teljes szezonon át ragyogtatta fényes tehetségét, bájolta el szépségével közönségünket s batott reánk művészetét élető melegével. Minden fellépte ünneppé szamba ment. Ily kitűnő drámai színművésznőnk még aligha volt. Annál fájóbb öt elvesztésünk. Mert elvesztettük, a jövő szeszonra Krecsányi társulatához szerződött, honnan pár év előtt Hymen rózsaláncát vonták Erdély bércei hegyei közé, édes családi otthonba. Ahol aztán kétségteletlenül mindent fellelt, csupán a művészi becsvágya nem nyervehetett kielégítést Amor kitért Thália istenasszonyának, visszalépett újból arra a pályára, ahol anyai diadalt aratott már. Ennek köszönhető, hogy a lefolyt szezonban beünnepelt szerencsétlenségét. Sietünk is ezért halánkat és nagybecsűlőnket kifejezni s szerencsésekknek érezzük magunkat, hogy nekünk jutott az udvarias véletlen az első pálmát, újra színpadra lépte alkalmából, néki felnyújtani. Mindenkor művészi alakításai soká emléktűnkben fognak maradni.

Értesítés. A zombori iparos kör (népkör) tagjait tisztelettel értesitem, hogy a tervbe vett felolvasások sorozatát, a kör helyiségében folyó évi március hó 5-én, vasárnap délután 2 órakor Buday Gerő, főgimnáziumi és felső kereskedelmi iskolai hittanár nyitja meg a következő tétellel: „A munka erkölcsi és társadalmi szempontból.“ — A tagokat szíves megjelenésre kérem fel; vendégeket szívesen látunk. Zombor, 1899. évi március hó 1-én. Zsulyevits Ernő, köri elnök.

Nemeth János, szintársulatunk legkittűnőbb drámai színese — kiről már azt hittük, hogy jövőre újból a miénk lesz — elszereződött Relle Iván pozsonyi társulatához.

Árlejtés. Zombor szab. kir. tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a kövezési anyagok 1899. évben leendő fuvarozásának biztosítására folyó évi március hó 15-én délután 3 órakor a városháza tanácsstermben zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. Az erre vonatkozó árlejtési feltételek a mérnöki hivatalban megtekinthetők.

A karszemélyzet jutalomjátéka. Ma este lesz szintársulatunk karszemélyzetének jutalomjátéka, mely alkalommal „Stern Izsák“ kerül színre, a címszerepben Ferenczy Frigyessele, a zombori közönségnek éveken át volt kedvenceivel. Hogy milyen fontos tényezője egy szintársulat ensemblejének a karszemélyzet, hogy milyen kevés elismerés jut nekik s hogy mind amellet milyen fáradságos munkát végez nap nap után a színpadi „népség, katonaság“, azt mindnyájan jól tudjuk. Menjünk hát el minél többen erre az estére, töltjük meg a nézőteret, hadd legyen a népek, az istenadta népek is egy igazi jó estéje!

Patkolási tanfolyam Szabadkán. A földmíveléstudományi miniszter f. é. március 14-ikétől kezdődőleg június 25-ig tartó patkolási tanfolyamot tartat Szabadkán. Az előadást Eberhard József a szabadkai állami állatorvos fogja tartani, a patkolást katonai kovács végzi. A tanfolyamon résztvehetnek iparigazolványval bíró kovácsmesterek és a 17-ik életévüket betöltött kovács segédek, akik legalább fél évig miut segéd működték. Az előadások csakis szombaton és vasárnap tartatnak. A szabadkai hallgatók 30 kr, a vidékiek 50 kr élelmészési pótlékot kapnak a tanulmány idő alatt. Ezen kívül a vidékieknek ingyen III. osztályu vasuti menetjegy engedélyeztetik. A vizsgálatok július 1-én és 2-án tartatnak meg. Jelenkezhetni Eberhard József állami állatorvosnál Szabadkán, aki mindenféle felvilágosítással készséggel szolgál.

Zártkörű táncestély. A bács szenttamási jóteknony szerb nőegylet a községi nagyvendéglő termeiben 1899. évi március hó 5-én (vasárnap) zártkörű táncestélyt rendez. Beléptidj személyenként 1 frt. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A tiszta jövedelem az egylet alapítókéjének gyarapítására fog fordittatni.

Párbaj. Szabadkán G. Gy. és P. I. urak egy privát helyen közöttük felmerült tetleges inzultus folytán február hó 28-án pisztolypárbajt vívtak. A párbajban egyik fél sem sebesült meg.

Az aranyvilágból. Észak-Amerikában Canon Cityben, Colorado államban, az ottani rézbányában gazdag aranyerekre bukkantak a munkások. Az arany a réz között van s ez olyan dus aranytartalmu, hogy egy tonnából 15,000 dollár áru aranyat lehet szerezni. Alig néhány hete lett köztudomásúvá ez a hír s rögtön három ezer aranykereső gyűlt egybe Canon Cityben. Ez a három ezer ember egy egész új deszkavarost állított, amelyben, mint minden aranykereső telepen, rengeteg a drágaság. Az árak körülbelül olyanok, mint Klondykeben. Az itteni washingtoni kormány a következő hivatalos értesítést adta ki: A liszt ára szákonkiut 180 dollár, sűrített tej doboza 3 dollár, egy gallon olaj 40, egy gallon whisky 75 dollár. Egy kereskedő 2000 gallon whiskyt hozott s egy óra alatt 60,000 dollárt nyert. A vendéglőkben egy tányér leves 1 dollár, tejbefőzött kukorica 1 1/2 dollár, egy darab kalacs 75 cent. A munkások 10—20 dollárt keresnek naponkiut és teljes elátást. Egy öltözet ruha 200 dollár, a borotválkozás 1 dollár, nyíratkozás 2 dollár. A Dewson City újság egy száma 50 cent s egy orosz vizit 25 dollár. Orvosság nem létezik 2 dollaron alul.

Becsületes kisbíró. Szivacról írják: Földhöz ragadt szegény a történet hőse, kinek csekély tizenöt forint havi fizetésén kívül nincs egybe, mint becsületessége; ez azonban legtöbbet ér előtte. Becsületességének újabb szép tanujelét adta a minap, midőn egy O Szivaccon időző mohácsi vállalkozó által elvesztett és 80 frttal terhelt pénzesztárcát megtalálván, tulajdonosának visszaadta. Ritka eset a mai haszonlesők korban, hol a pénz az isteu, a többi mind semmi. Vlaski Tósa O-Szivac érdemes kisbírája ezen derék ember.

Egy öreg házaspár halála. Kolluthról írják lapunk: Ritka és érdekes haláleset foglalkoztatja a kolluthiakat. A napokban halt meg ugyanis Keller István és neje Keller Istvánné szül. Kelsch Katalin. A megboldogultak igen szép korral dicsekedhettek. Egy évben, 1822-ben születtek, 1842-ben, tehát 57 éve kopuláltak, míg 1899-ben pár napi betegség után a halotti szent- ségekkel ellátva, az Urban elhunytak. Még egészséges korban mondogatták többször, hogy együtt szeretnének meghalni s csakugyan az Isten meg is hallgatta kérésüket, mert alig 24 órai különbözettel meg is haltak ugyanegy betegségben: aggkorban. Temetésük is együtt volt, hűlt tetemeik pedig szintén egy közös sírban nyugosznak. A végtisztességen a nagy rokonságon kívül, melyek között 4 dedunoka is van, az egész község részvéte kíséerte ki a két öreget utolsó útjukra. E.

Felülfizetések. A bezdáni magyar népkör f. évi február hó 11-én tartott jótékonycélu táncvigalma alkalmával felülfizettek: Varga József 20 kr, Fuderer András 20 kr, Kiss Mihály ifj. 10 kr, Born Mátyás 10 kr, Pajor Kálmán 20 kr, Balla Péter 10 kr, Kiss Imre 10 kr, Vasas György 10 kr, Balla Ferenc 40 kr, Pfeiferroth József 40 kr, Spitzer József 10 kr, Kiss János ifj. 20 kr, Holpert Simon 10 kr, Siffer Sándor 60 kr, Kels János 20 kr, Bálint Márton 10 kr, Kiss Mihály id. 20 kr, Bauer Márton 10 kr, Stróbl József 10 kr, Csapó Pál 20 kr, Gyurcsits János 10 kr, Jankovits Péter 20 kr, Gyórfi Ádám 30 kr, Szemes József 60 kr, Farkas Ferenc 50 kr, Oberreiter Gergely 15 kr, Szilvási Ferenc 15 kr, Flesch Adolf 20 kr, Gyórfi István 10 kr, Odrí András 20 kr, Magyar Mihály 20 kr, N. N. 10 kr. Fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

Színház.

A kis herceg.

Február 27.

Ma volt az utolsó operette előadás. Ez a bájos zenéjű operette került ma este előadásra. Az első felvonás érzelmes szép melódiaju duettje, finom zenéjű mentettje, az apródk gyönyörű trója, az a, b, c fülbe-másos dallama, a harmadik felvonás sátorjelenetében előadott érzelmes kettős, ma sem vesztettek semmit még üdeseükből és dicsérik nagytehetségű mesterüket. Az előadás azonban nem volt épen a legjobb. Az ének-számok is gyengén mentek, a próza is döcögött.

A herceget Palfy Nina, a hercegnőt Galyasi Paula játszották. Ez volt a primadonnák utolsó fellépte. A kis közönség tapsolta őket bucsuzasul. Kantay Teréz nagyon jó volt az igazgatóné szerepében. Környei és Deák kevésbé sikerülten játszottak.

A Gyurkovics lányok.

Február 28.

Hercegh Ferenc kiténő életképe telt ház előtt került ma este másodsor színre. Az előadás kissé von-tatottabban ment, mint első ízben, de a nagyszámban jelen volt közönség így is rendkívül jól mulatott ezen a szellemesen megírt kedves darabon. A ma esti szereplők közül különösen ki kell emeltnünk Dulicsot (Mici), Nemethet (Radványi), Szabót (Horkay) és Tövölgyit (Katinka).

Fedora.

Március 1.

Victorien Sardou nagybíró, nagyhatású és izgató jelenetekben gazdag drámáját adták ma este, igen gyér számban megjelent közönség előtt. Pedig az a művészi alakítás, melyet Tövölgyi Margit a címszerepben nyújtott, valóban páratlan élvezet volt. Ezt a kitűnő színésznőt talán egy alakításában sem láttuk ily nagynak. A féktelen boszu szenvedélyétől elvakított, majd később — hibáját belátva — a kétségbeesés hercegnőt, az érzelmek és lelkiállapotok különböző skáláját, ily szemléltetően visszatükröztette, ily nagy művészettel előadva, még színpadunkon nem láttuk. Gyönyörű színpadi alakja, szép toilettje, a szerepnek perfektt tudasa ma este is a legnagyobb élvezetet nyújtottak és a kis közönség, melynek alkalmá volt ebben a kiváló alakításban gyönyörködni, lelkesen tapsolta minden felvonás után a kiténő művésznőt.

Mellette Batosit (Ipanoff) kell megdicsérnünk, ki ma nagy szerepet nagyon jól játszott. Játéka meggyőző és művészi volt. A többi szereplő is bozzájárult, kisebb szerepeiben, az előadás sikeréhez.

Közigazdaság.

A szőlők trágyázása.

Mezőgazdaságunknak talán egyetlen ága sincs trágyázás tekintetében annyira elhanyagolva mint éppen a szőlő. Nemcsak, hogy a régi, a fillokszera által még el nem pusztított szőlők nem trágyáztatnak, de egyes vidékektől eltekintve, az újonnan telepített szőlők sem részese- stülnek trágyázásban. Pedig hát a szőlő is csak von el tápláló anyagot a talajtól, sőt mert éppen állandó növénye a talajnak, nagyon is egyoldaluan használja ki a termő- talajt, folytonosan egy és ugyanazon tápláló anyagot vonván el attól. Kétséget sem szenved, hogy az első ízben beültetett szőlőhegyek rendszeres művelés mellett hosszabb ideig bő termést szolgáltatnak trágyázás nélkül is, a minek az az egyszerű magyarázata van, hogy a talaj közettermékei az intenzív megmunkálás folytán, az elmállasztó tényezőző kedvező hatása alatt feltárlódnak s a növények gyökerei által felvehetőkké válnak. Ezek a források is lassacskán kiapadnak s idővel a termések csak az esetben nem fognak megcsappanni, ha a tápanyag szükséglet mesterségesen, trágya alakjában pótolatnak. — Ugy maga a venyige, mint a szőlőtermés igen jelen- tékeny hamu alkotó részt tartalmaz, a mely hamu alkot- rész főleg foszforsavban és káliban felette gazdag s csak abban az esetben, ha az említett anyagok nagy mennyi- ségben vannak jelen, a talajban számíthatunk bő hasz- nothajtó termésre. Trágyázni kell tehát a szőlőket s mert a szőlőgazda elegendő mennyiségű istállótrágyával nem mindig rendelkezik, de még az istállótrágyának magas hegyekbe való felhordása ezen trágyázási módot felette költségessé teszi. Legelső sorban fel kell használnunk trágyázásra magában a szőlőben termelt anyagot, a ve- nyige hamuját, a törkölyt stb., szóval a must kivételével minden anyagot, másodsorban pedig hozzá kell nyulnunk a műtrágyafélékhez, mint a mely anyag kis teriméjénél fogva hegyekben könnyebben és olcsóbban alkalmazható az istállótrágyánál. A szőlő hulladékaiból komposztot kell készíteni. Ebből a célból alkalmas helyen készítsünk egy trágyatelepet, az eső ellen esetleg földfelhányások által védve. Erre a telepre hordatunk össze mindennemű hulladékot, a mely a szőlőből kikertül; esetleg a venyigét is felrakhatjuk a telepre elégetetlenül, el fog az ott ha- marosan rothadni, de csak abban az esetben, ha is- tállótrágyával rétegezzük s ha trágyával gyakrabban öntözzük.

Ellenkezőleg csak hamuját sörjük fel rétegenként a telepre. Az istállótrágya a korhódási folyamatot nagyon elősegíti s ezért igen célszerű, ha a komposzt istállótrá- gyával rétegezzük s ha felhasználás előtt 3—4 szer a telep egész tartalma felforgattatik. Az összegyűlt kom- poszt sem lesz azonban képes a szőlő által elvont táp- anyagot teljesen pótolni s azért ott, ahol nagy termé- sekre számítnak, alig lesz lehetséges a műtrágyákat nélkülözni.

A műtrágyákból 20 kg. chilalétrum, 20 kg. csont- liszt-szuperfoszfát és 20 kg. kainit-trágya tartalmazza azon tápanyag mennyiségét, melyet egy kat. holdról szűrt must foglal magában. Amennyiben pedig a venyig- ét, törkölyt stb. hulladékokat komposzt készítésre csak- ugyan használunk s ez által pótoljuk azt, a mi a venyig- ék s a szőlő kiképzésére elvonatik a talajból, tökéle- tesen elegendő lesz műtrágya félekből a fentebb jelzett csekélymennyiséget alkalmazni, miáltal visszapótolatnak a tápláló anyagok azon mennyisége, mely a must által vonatott el. Ezen, körülbelül 5 forintot kitevő kiadással tehát, a legnagyobb terméseket biztosítanók, a melyek jövedelmével szemben a jelzett csekély kiadás elenyésző csekélység. Megjegyzem azonban, hogy a jelzett mennyi- ségű műtrágya a visszapótlásra, csakis kellő komposzt- rozás mellett elegendő, ellenkezőleg komposzt használat nélkül a jelzett műtrágya mennyiségnek legalább kétsze- resére van szükség. A szőlők intenzív trágyázására igen nagy súlyt kell fektetni; különösen az immunis homok talajok kellő trágyázás nélkül nem fognak termést hozni, a mikor bővebb magyarázat nem szükségesnek tudva azt, hogy annak 85—95. része tiszta kvarcból áll, tehát vajmi kevés tápláló anyagot tartalmaz.

A trágyázásnak felsorolt módja a szőlőgazdának csak körültekintésébe, gondosságába és igen csekély költségébe kerül s hogy hasznát fogja venni, azt senki kétségbe vonni nem fogja.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Eladó buza.

100 métermózsos tavaszi vető- buza eladó.

Benzinger József,

2—2

Apatin, Árpád-utca.

Hirdetmény.

Bács-Almás község előljárósága közhírré teszi, hogy folyó évi március hó 13-án délelőtt 9 órakor a község tulajdonát ké- pező erdőből kivágott mintegy 4000 darab akác- fatörzs nyilvános árverésen a helyszínén el fog adatni.

Az eladó fatörzsek szerszám és tüzelőfának egyaránt alkalmasak.

Bács-Almás, 1899. február 24-én.

Szommer József, Fleckenstein Antal,
jegyző. 2—2 bíró.

326. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Kernyaja községben lekötésnek folytán egy gyalogrendőri állás üresedésbe jöven, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak pályázók, hogy a szervezési szabályrendelet alapján kellőleg felszerelt kérvényüket **1899. évi március hó 15-ik napjáig** alulírt községi elöljáróságnál nyujtsák be.

A magyar és német nyelvnek szó- és írásbeli teljes bírása megkívántatik.

Az állás havi utólagos részletekben felvehető évi 250 frt készpénz fizetéssel van egybekötve; a ruházatot a rendőr sajátjából tartozik beszerezni.

Kernyaján, 1899. évi február hó 22-én.

Borovánszky Gyula, jegyző. **Gärtner Mihály,** 2-2 bíró.

Árverési hirdetmény.

Vb. Robács Jakab csődítomégéhez tartozó és a csőd-leltár 1-564. és 566-757. tételek alatt összeirt **vasárnap és üzleti felszerelések** álló és **7021 frt 20 krra becsült ingok 1899. évi március 12 napján d. e. 10 órakor** Zomborban dr. Bruck Ármán ügyvéd irodájában zárt ajánlati verseny útján el fognak adni.

Az ajánlatok 700 frt bánatpénzzel látandók el és 1899. évi március hó 11-én d. u. 5 óráig dr. Guttmann Zsigmond zombori ügyvéd tömeggondnoknál, vagy folyó évi március 12-én d. e. 10 óráig dr. Bruck Ármán csőd-választmányi elnöknél adhatók be.

Utóajánlatok, elkésztett vagy bánatpénz nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A leltár és az árak **Apatinban a Zomborban lakó tömeggondnok** közbenjöttével bármikor megtekinthetők. A veteli illetéket a vevő tartozik viselni. A választmány az ajánlatok felett 1899. évi március hó 12-én d. e. 10 órakor határoz és fentartja magának a jogot a legmagasabb ajánlatot is, ha a becsértéket meg nem tűné, elutasítani.

Vevő tartozik a vételárát 8 nap alatt kifizetni s az ingókat átvenni s ha e kötelezettségének eleget nem tesz, az árak egy újabban kitűzendő ajánlati verseny útján eladhatók és a vevő bánatpénzének elvesztésén felül az esetleges kárért is szavatol. A csőd-választmány a leltár egyes tételeinek helyességeért szavatosságot nem vállal.

A vevő az ízlet helyiséget a hozzá tartozó pincével és a külön raktárt f. é. május hó 1-ig használhatja, ha az átvétel napjától f. é. május hó 1-ig jár és már kifizetett bért a tömegnek megtéríti.

Zombor, 1899. évi február hó 23-án.

Dr. Guttmann Zsigmond, tömeggondnok.

394. szám.
eln. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék és az annak területén lévő kir. járásbíróknál alkalmazott hivatalosok 1899. évre szükséges egyenruházatának szállítása iránt alulírott kir. törvényszéki elnök részéről ezennel árlejtés hirdettetik.

Ezen árlejtés és zárt ajánlati tárgyalásra alulírt kir. törvényszéknél (Bács-Bodrogh vármegyeháza I. sz. emeletén az irodaigazgató szobájában) leendő megtartására a határidő **1899. évi március hó 20-ik napjának d. e. 9 óra** tűzetik ki.

Árlejtési szándékozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a kiküldési ár 10%-át vagyis jelen esetben 30 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes érték-papírban a kir. törvényszéki elnök kezéhez letenni.

A szállításra megállapított feltételek naponta d. e. 9-11 óráig a kir. törvényszéki irodaigazgatónál megtekinthetők, hol a szállítandó ruha minősége is meg tudható.

Felhivatnak továbbá az árlejtési szándékozók, hogy a szövegmintákat ajánlatuk megtétele alkalmával mutassák be.

Zomborban, 1899. évi február hó 25-én.

Gozsdu Elek, kir. törvényszéki elnök.

119. szám.
bv. 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy az újvidéki kir. járásbírósp. II. 780/3. 1898. számú végzése által dr. Adámovits István újvidéki ügyvéd által képviselt Adámovits Sándor újvidéki lakos javára Gillmann Ádám karavukovai lakos ellen 116 frt 78 kr tőke, ennek 1897. évi november hó 24-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 37 frt 26 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 310 frtra becsült lovak, tehének, sertés, sertésöl stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek az 1898. V. 38/2. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Karavukován alperes lakásán leendő eszközlésére **1899. évi március hó 8-ik napjának délutáni 2 óra** határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok esen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becésáron alul is eladhatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint kifizetendő.

Kelt Hódmezővárosban, 1899. évi február hó 20-án.

Váczy János, kir. bir. végrehajtó.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

6454. szám.
alisp. 1899.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott vármegye központjában elhalálózás következtében megürlt évi 330 frt fizetés és évi 20 frt csizmapénz, valamint termézetbeni ruházattal (évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, egy teljes kanavász nyári ruha, továbbá 3 évenként egy bárnybéléses mente és 4 évenként egy köpeny) javadalmazott, nyugdíjjogosultsággal összekötött hivatalosai állásra pályázatot nyitok és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanazon t. c. 17. §-ának c) pontjában körülírt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket **1899. évi március hó 25-éig** hozzám annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zomborban, 1899. évi február hó 16-án.

Karácson Gyula s. k., alispán.

457. sz.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Cservenka községben lemondás folytán üresedésbe jött s havi utólagos részletekben kifizetendő évi 400 frttal javadalmazott községi rendőrfelügyelői állásra ezennel pályázatot nyitunk. A rendőrfelügyelő köteles a ruházatot sajátjából beszerezni, míg ellenben a felszerelési cikkeket a község fizeti.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy saját kezűleg irt kérvényüket a keresztlevelel, magyar honosságuk és erkölcsi viseletüket igazoló hatósági, vagy testi épségükről szóló községorvosi és eddigi alkalmaztatásukat előtűntető egyéb bizonyítványokkal felszerelve alulírt községi elöljáróknál **folyó évi március hó 31-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A német nyelv szóbeli és lehetőleg írásbeli bírása okvetlenül szükséges.

Cservenkán, 1899. február hó 21-én.

Az Elöljáróság.

3051. sz.
P. 1899.

HIRDETÉMÉNY.

A szabadkai kir. törvényszék, mint urbéri bíróság közbírré teszi, hogy Koletits István és társai bacsalmási lakosok és birtokosok kerelme folytán a Bacs-Bodrogh vármegyébe kebelezzet Bács-Almás község határának volt urbéres földjére nézve a tagosítási eljárást megindította s illetve fenti számú végzésével elrendelte, hogy a tagosításti kért urbéri birtokok tényleges birtokosai az alább meghatározott módok szerint s alább irt helyen és időben az 1836. évi X. t. c. s az 1871. évi VIII. t. c. értelmében megszavaztassanak arra nézve, hogy a tagosítást kívánók birtok területe meghaladja-e a tagosítást nem óhajtók által birt területet. Az urbéri telki birtokokat s azok jelenlegi birtokosait magában foglaló s a községi elöljáróság által egybeállított szavazó lajstrom annak ezen hirdetémmenyvel egyidejűleg történő kiküldésétől kezdve egészen folyó 1899. május hó 8-ig bezárólag Bács-Almás községben az elöljáróság felügyelete alatt közszemlére lesz téve, mely idő alatt a hivatalos órákban minden érdekelt jogosítva van a szavazólajstromot betekinteni.

A szavazási lajstrom elleni netaláni felszólalások 1899. évi május hó 9-ének (kilencedikének) d. e. 9 óráig 12 óráig jelenthetők be Bacs Almás községben az alulírt kiküldendő törvényszéki tag előtt, ki ezen felszólalásokat nyomban el is bírálhatja. Az ezen idő után bejelentett felszólalások figyelembe nem vétetnek s a szavazólajstrom az akkor meglévő állapotában fog a szavazásnál irányadóul szolgálni.

A szavazás határnapjaül Bács-Almás községben **1899. évi május hó 10-ének (tizedikének) d. e. 9 óráig** tűzetik ki s a szavazás addig folytatatik, míg jelentkezők folyton vannak; ha a jelentkezés megszakad, fél órai zárhatáridő tűzetik ki egy ízben s az ezen fél óra alatt még jelentkezők szavazatának bevétele után a szavazás berekesztetik.

A szavazásra vonatkozólag megállapítatik még, hogy:

1. Azon birtokosokról, kik a szavazáshoz nem járulnak, az fog vélelmezettetni, hogy a tagosítást kívánják s ezek birtoka a tagosítást kívánók birtokához fog a szavazásnál számítottani.

2. A szavazólajstromban több birtokos közös birtokként felvett birtoknál az ott kitűntetett valamennyi birtokos együttes és egyező nyilatkozatával történhetik szavazás.

3. A kiskorúak és gondnokoltak birtokával, a mennyiben a gyámhatóság a szavazáshoz külön megbízottat rendel, ezen megbízott szavaz; ellenesetben a gyámok és gondnokok szavazhatnak, de csakis akkor, ha ezen minőségüket a természetes és törvényes gyámok a községi elöljárósággal, a kirendelt gyámok és gondnokok pedig a gyámhatóság kirendelési okmányával igazolják.

4. Meghatalmazott általi szavazás csak akkor fogadtatik el, ha a meghatalmazás közjegyzőileg vagy a községi elöljáróság által hitelesítve van.

A szavazólajstrom elleni panaszok felvételével és elbírálásával, valamint a szavaztatási eljárás megejtésével dr. Koller Kálmán kir. törvényszéki bírő bizatik meg.

Szabadkán, 1899. évi február hó 18-án a kir. törvényszék, mint urbéri bíróság.

Olvashatlan aláírás, Polgár, jegyző. 3-2 elnök.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatásból.

Dunai homok

minden mennyiségben kapható köbméter számra
Teltsch Gáspárnál
Zomborban. 3-3

306. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

A bajai szolgabírói járáshoz tartozó Csataalja községben elhalálózás folytán megüresedett gyalogrendőrfelügyelői állásra pályázatot nyitattik. Felhivatnak pályázni óhajtók, hogy sajátkezűleg irt és kellőleg felszerelt kérvényeiket **folyó évi március hó 6-ig** ezen községi elöljáróságnál annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pályázótól megkívántatik, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül a községben divó német nyelvet is bírja, magyarul írni és olvasni tudjon.

A rendőrfelügyelő évi fizetése 400 frt; a községi rendőség szervezési szabályrendeletének esetleg javághagyandó módosítása után azonban csak évi 300 frt leend. Ruházatot a rendőrfelügyelő sajátjából, míg ellenben a szerelvényt a község köteles beszerezni.

Kiszolgált csendőrök és katonaviselt egyének előnyben részesítetnek.

Csataalja, 1899. évi február hó 19-én.

Szilvász György, jegyző. **Elmer György,** 2-2 bíró.

477. sz.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Mohol községében lekötésnek folytán megüresedett községi gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdettetik. Felhivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Mohol községi elöljáróságnál **1899. évi március hó 20. napjáig** adják be. Ezen állással a községi bázispénztárból havi utólagos részletekben kifizetendő 240 frt és 30 frt rubaátalány évi fizetés. A felszerelést a község adja.

Moholon, 1899. évi február hó 24-én.

Mikosevits Antal, jegyző. **Mátity Damjan,** 2-2 bíró.

968. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

B.-Bresztovác, B.-Doroszló és O-Sztafar nagyközségekben csoportosított és B.-Bresztovác szék helyi leltár megállapított 600 frt készpénz fizetés, hivatalos utazások alkalmával az egyes községek által természetben kiszolgáltatandó fuvar, továbbá az állatok gyógykezelésének az 1888. évi VIII. t. c. 103. §-a szerint egyezségileg, avagy szerződésileg biztosított díjazással egybekötött kórállatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhivom a pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi március hó 5-ig** hozzám nyujtsák be. Apatin, 1899. évi február hó 15-én.

Főszolgabíró hiv. táv.

Jeisel Henrik, szolgabíró.

ENGEL MANÓ

„Bankbizományi üzlete“ ZOMBOR,
Kossuth Lajos-utca 164. sz. I. emelet.

Van szerencsém a gazdaközönség b. figyelmét a Zomborban (Kossuth-utca) Takarékpénztárral szemben 164. sz. I. emeleten lévő „irodamra“ felhívni s tisztelettel felkérni, hogy ha akár birtokszerezési, akár pedig betáblázott drágább kamatu adósságának kifizetése céljából rövid vagy hosszabb idejű

törlesztéses olcsó pénzkölcsönre

szüksége volna, hogy hozzám, alulírott címhez, teljes bizalommal fordulni méltóztatnék, miután általam az óhajtott olcsó kölcsönhöz a lehető legrovidebb idő alatt juthat.

A tőkét nem kell külön törleszteni, miután a tőke és kamat együttesen törlesztetik és a meghatározott időre az egész adósság elfogy.

A készpénzkölcsönök

3 1/2 és 4%

kamatra kaphatók megfelelő tőketörlesztéssel 10 évtől 63 évig terjedő visszafizetés mellett.

Az intézet meghatározott időn belül a félnek a kölcsönt nem mondhatja fel, ellenben a félnek jogában állandó kölcsönét a meghatározott időn belül is akár egyszerre vagy nagyobb tőketörlesztések által tetszése szerint bármikor előbb is visszafizetni, mely esetben a kamatok csakis a tőkeösszeg kiegyenlítéséig fizetendők, ilyen visszafizetéseknel a tőkében már törlesztett összeg levonásba hozatik.

ENGEL MANÓ

„Bankbizományi üzlete“ ZOMBORBAN.

A biztosítás ágazataiban és jelzőkölcsönök terén jartas (üzletvezetők) utazók felvétetnek. *—4